

Каїра Л.Г., к.т.н., доцент
кафедра міжнародної економіки
Національний університет харчових
технологій

МОНІТОРИНГ ОСВІТНЬОЇ МІГРАЦІЇ В ВОЄННІ ЧАСИ

***Анотація.** За результатами моніторингу освітньої міграції, висвітлено дієві форми організації освітнього процесу та сучасні підходи до співпраці викладача і здобувача вищої освіти. Наголошено на активізації використання дистанційної форми навчання в університетському середовищі в умовах міграції. Висвітлено роль самостійної роботи студентів та ефективні підходи до її організації.*

***Ключові слова:** моніторинг, освітня міграція, дистанційне навчання, самостійна робота*

Міграційні процеси, пов'язані з війною в Україні, внесли свої корективи в освітній процес в університетському середовищі. Перед національною системою вищої освіти країни постало завдання зміни підходів до організації освітнього процесу: зміни форм та способів навчання; корегування освітніх програм та навчальних планів; розробки нових методів і форм взаємодії викладача і здобувача освіти тощо. Виникла потреба в такій формі організації навчання, яка б виконувала функцію мобільного обміну освітніми ресурсами, стимулювала б освітній експорт та імпорт, об'єднувала б світовий творчий, інтелектуальний, інформаційний та науковий потенціал. І це дистанційне навчання - сукупність інформаційних технологій та методик викладання, які передбачають здобуття освіти без фізичної присутності здобувачів в аудиторії, але працювати з викладачем наживо, використовуючи засоби та технічні рішення зв'язку в реальному часі. Дистанційна форма здобуття освіти забезпечує можливості для здобувачів освіти продовжувати здобувати освіту в Україні незалежно від їх місця поточного перебування, у тому числі

закордоном, відповідно до державних гарантій згідно зі ст. 57-1 Закону України «Про освіту».

Організація освітнього процесу в дистанційному режимі вимагає більше уваги приділяти не тільки програмному забезпеченню, використанню різних ресурсів і платформ, але й знаходити нові підходи до організації самостійної навчальної діяльності здобувачів освіти. Дистанційний процес навчання в університеті передбачає активну самостійну роботу студента, яку він виконує під керівництвом викладача в обсязі від 1/2 до 2/3 загального обсягу навчального часу. За своєю суттю самостійна робота є активною розумовою діяльністю студента, є важливим резервом підвищення ефективності підготовки фахівців, оскільки саме життя довело, що тільки ті знання, які людина набула самостійно, завдяки власному досвіду, думці й діям, стають справді її здобутком.

На ефективність самостійної роботи значною мірою впливає керівництво з боку викладача, яке охоплює: планування самостійної роботи студентів; формування в них потреб і мотивів до активної, творчої самостійної роботи; навчання студентів основам самостійної роботи; контроль за виконанням навчальних завдань. В умовах дистанційного навчання викладач повинен не тільки організувати методично цю роботу, але й використати особистісно-орієнтований підхід, враховувати рівень знань, умінь, навичок конкретного здобувача; його цілі, можливості, інтереси та здібності. Всі пропущені заняття мають бути відпрацьовані дистанційно.

Важливо при організації самостійної роботи використовувати сучасні підходи до співпраці «викладач - здобувач освіти»; сучасні технології навчального процесу; традиційні й нетрадиційні методи навчання, використання яких сприятиме підвищенню самостійності здобувачів. При організації самостійної роботи доцільно передбачити залучення здобувачів освіти до постановки нового навчального завдання, до спроб разом з викладачем з'ясувати ідею, гіпотезу її вирішення; використовувати різнорівневі завдання для самостійної роботи з вільним вибором рівня засвоєння; спонукати

здобувача до активного діалогу, до бажання аналізувати, до максимального використання своїх можливостей.

Висновки. Моніторинг показав, що в умовах активної міграції, пов'язаною з війною в Україні, для забезпечення всезагального доступу до отримання освіти; максимального зближення здобувача освіти зі знаннями; подолання при цьому національних, географічних та інших перепон найефективнішим та дієвим виявився процес дистанційного навчання з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій. У забезпеченні дистанційної форми навчання в університетському середовищі важливу роль відіграє самостійна діяльність здобувача вищої освіти, організована викладачем з використанням особистісно-орієнтованого підходу. Організація якісного масового дистанційного навчання в умовах міграції – складний і надважкий процес, який потребує об'єднання спільних зусиль студента та викладача, а також підтримки держави.

Література

1. Закон України «Про освіту»: редакція від 6.04.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
 2. Мезенцева Н. Організація дистанційної форми освіти в умовах воєнного часу: на що потрібно звернути увагу. 2023. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.helsinki.org.ua/articles/orhanizatsiia-dystantsiynoi-formy-osvity-v-zzso-v-umovakh-voiennoho-stanu-na-shcho-potribno-zvernuty-uvahu>
 3. Гнатюк О. Особливості дистанційного навчання учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/732434/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf>
[f](#)
-